

Uppföljande granskning av Region Gävleborgs hantering av bidrag till civilsamhället

Region Gävleborg

Mars 2020

Fredrik Birkeland

Oskar Månsson

Innehållsförteckning

1.	Inledning	3
1.1.	Bakgrund	3
1.2.	Syfte och revisionsfrågor	3
1.3.	Avgränsning	3
1.4.	Metod	4
2.	Iakttagelser och bedömningar	5
2.1.	Åtgärder utifrån tidigare granskning	5
2.2.	Styrdokument och rutiner	7
2.3.	Processer och rutiner för uppföljning av lämnade bidrag	8
2.4.	Efterlevnad av styrdokument	10
2.5.	Rutiner och riktlinjer för jävssituationer	11
3.	Revisionell bedömning och rekommendationer	13
3.1.	Sammanfattande bedömning	13
3.2.	Bedömningar mot revisionsfrågor	13
3.3.	Rekommendationer	14
	Bilaga - Granskad dokumentation	15

Sammanfattning

År 2016 genomfördes en granskning av Region Gävleborgs hantering av bidrag till civilsamhället. Syftet med granskningen var att besvara frågan om hurvida hållbarhetsnämnden och kultur- och kompetensnämnden har en ändamålsenlig styrning och uppföljning av bidragsgivningen. Den sammanfattande bedömningen var att hanteringen i huvudsak var tillfredställande, men ett antal förbättringsområden lyftes fram.

Region Gävleborgs revisorer har utifrån risk och väsentlighet bedömt det angeläget att följa upp tidigare granskning av hållbarhetsnämndens och kultur- och kompetensnämndens bidragsgivning till civilsamhället. Granskningens syfte och revisionsfråga har varit att besvara huruvida hållbarhetsnämnden och kultur- och kompetensnämnden har säkerställt att åtgärder vidtagits med anledning av tidigare revisionsrapport, samt om nuvarande rutiner säkerställer en god intern kontroll.

- Den sammanfattande bedömningen är att hållbarhetsnämnden till **övervägande del** uppfyller revisionsfrågan.
- Den sammanfattade bedömningen är att kultur- och kompetensnämnden **i begränsad utsträckning** uppfyller revisionsfrågan.

Vi bedömer att hållbarhetsnämnden och kultur- och kompetensnämnden till övervägande del har vidtagit åtgärder utifrån tidigare revisionsrapport. Vi ser dock att det finns ett behov av att revidera de styrande dokumenten kopplat till bidragsgivning till civilsamhället, i synnerhet avseende kultur- och kompetensnämndens regler och rutiner. I vissa fall har de styrande dokumentens giltighetstid passerat och i andra fall är dokumenten inte aktuella eller följer nuvarande arbetssätt eller process. Vi ser positivt på att det enligt representanter från förvaltningarna samt representanter från nämnderna finns planer på att revidera de styrande dokumenten. Vi noterar att efterlevnaden av de styrande dokumenten tenderar att vara högre inom hållbarhetsnämnden än kultur- och kompetensnämnden. Bedömningen baseras på genomförd stickprovskontroll av ett urval av bidrag, beslutade år 2019 avseende år 2020, där vi noterat vissa avvikelser mot de styrande dokumenten avseende bidrag hos kultur- och kompetensnämnden.

Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer till nämnderna:

- Genomför en översyn av styrdokumentet med koppling till hantering av bidrag till civilsamhället för att säkerställa att de är lierade med varandra och aktuella.
- Stärk uppföljningsarbetet och rutinerna för uppföljning, särskilt vad gäller politiska ungdomsförbund, samt bidragstagare som väljer att inte söka nya bidrag.
- Kultur- och kompetensnämnden bör säkerställa att handläggningen av bidrag för studieförbund är ändamålsenlig.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

År 2016 genomfördes en granskning av Region Gävleborgs hantering av bidrag till civilsamhället. Syftet med granskningen var att besvara frågan om huruvida hållbarhetsnämnden och kultur- och kompetensnämnden har en ändamålsenlig styrning och uppföljning av bidragsgivningen. Den sammanfattande bedömningen var att hanteringen i huvudsak var tillfredsställande, men ett antal förbättringsområden lyftes fram:

- Tydliggöra vem/vilka som fastställt styrdokumentet på området.
- Den politiska viljan kring fördelningskriterier för verksamhetsbidrag till ideella, idéburna organisationer bör tydliggöras i ökad grad i de styrande dokumenten.
- Tydliggör i de styrande dokumenten hur uppföljningen av bidragsgivningen ska ske, vad som ska följas upp och hur uppföljningen rapporteras till nämnderna.
- Förbättra hemsidan avseende information kring regionens bidragshantering, exempelvis vad regionen lämnar bidrag kring, syften och hur ansökningsprocessen för bidragen går till.

Region Gävleborg ger årligen stöd och bidrag till föreningar och organisationer. En bristfällig intern styrning och kontroll av bidragen och hur dessa används kan riskera att verksamheten inte bedrivs på avsett sätt.

Region Gävleborgs revisorer har utifrån risk och väsentlighet bedömt det angeläget att följa upp tidigare granskning av hållbarhetsnämndens och kultur- och kompetensnämndens bidragsgivning till civilsamhället.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att bedöma om hållbarhetsnämnden och kultur- och kompetensnämnden har säkerställt att åtgärder vidtagits, med anledning av tidigare revisionsrapport, samt om nuvarande rutiner säkerställer en god intern kontroll.

Följande revisionsfrågor används för att svara mot syftet:

- Har nämnderna fattat beslut om åtgärder utifrån den tidigare granskningens slutsatser och rekommendationer?
- Är styrdokumentet aktuella och ändamålsenligt utformade?
- Finns en fungerande process och rutiner för uppföljning av lämnade bidrag?
- Efterlevs gällande styrdokument avseende bidragsgivning till civilsamhället?
- Finns det rutiner och riktlinjer som säkerställer att jävssituationer undviks vid beslut om bidragsgivning?

Bedömning sker utifrån skalan "ej uppfyllt", "i begränsad utsträckning", "till övervägande del" eller "helt uppfyllt".

1.3. Avgränsning

Granskningen avser uppföljning av *Granskning av bidragsgivning till civilsamhället* från december 2016. Granskningsobjekt är hållbarhetsnämnden och kultur- och kompetensnämnden.

Granskningen avgränsar sig till följande stödformer:

- Verksamhetsbidrag till ideella idéburna organisationer inom kultur- och föreningsliv
- Verksamhetsbidrag till regionala, politiska ungdomsförbund i Gävleborg
- Verksamhetsbidrag till studieförbundens regionala verksamhet i Gävleborg

- Utvecklingsbidrag till kultur
- Verksamhetsbidrag till ideella idéburna organisationer inom området folkhälsa

1.4. Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentgranskning av aktuella styrandedokument (se bilaga 1 för granskad dokumentation).
- Genomgång av revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder, i den granskning som genomfördes år 2016, samt genomgång av de beslut som nämnden tagit med anledning av det svar som lämnades på revisionsrapporten.
- Intervjuer har genomförts med berörda tjänstemän inom hållbarhetsförvaltningen och kultur- och kompetensförvaltningen samt ordförande i respektive nämnd.
- Stickprov/kontroll av utbetalda bidrag.

Revisionsrapporten har varit föremål för faktaavstämning av berörda i granskningen.

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1. Åtgärder utifrån tidigare granskning

I den tidigare granskningen lyftes ett antal förbättringsområden vilka bland annat var relaterade till regionens fastställda styrdokument, fördelningskriterier för verksamhetsbidrag, information avseende bidragshantering på regionens hemsida samt uppföljningen av bidragsgivning. Uppföljning av bidragsgivning behandlas i kapitel 2.3 i denna granskningsrapport.

I svaret från nämnderna som lämnades på den tidigare granskningsrapporten presenterades ett antal åtgärder. Åtgärderna som lades fram avsåg bland annat till en mer användarvänlig hemsida, kvalitetssäkring av ansökta bidrag och förtydligandet av arbetsprocessen för hantering av bidrag. De åtgärder som presenterades överensstämmer i huvudsak med de lämnade rekommendationerna i den tidigare granskningsrapporten.

2.1.1. Iakttagelser

Gemensamma åtgärder (Hållbarhetsnämnden och Kultur- och kompetensnämnden)

Vid intervjuer med verksamhetsföreträdare från hållbarhetsnämnden och kultur- och kompetensnämnden framkommer att ett antal åtgärder har vidtagits sedan den tidigare granskningen.

En betydande åtgärd enligt verksamhetsföreträdare är inrättandet av en gemensam tjänstemannaberedning före politisk beredning och beslut i syfte att kvalitetssäkra bedömningen av de ansökningar som kommer in. I tjänstemannaberedningen närvarar tjänstemän från hållbarhetsförvaltningen och kultur- och kompetensförvaltningen. Tjänsteperson från hälso- och sjukvården (samordnare funktionsnedsättning) samt controller närvarar vid tjänstemannaberedningen. Tjänstemannaberedningen är även tänkt att fungera som ett forum för att gemensamt diskutera de ansökningar som ligger i gränslandet mellan hållbarhetsnämnden och kultur- och kompetensnämnden. Verksamhetsföreträdare upplever att tjänstemannaberedningen bidrar till en ökad kvalitet av arbetet rörande bidragsgivning.

En årsplan/ ett årshjul har upprättats för hantering av verksamhetsbidrag till organisationer som hållbarhetsnämnden och kultur- och kompetensnämnden ansvarar för. Årsplanen/ årshjulet beskriver den planerade arbetsgången från ansökt bidrag till utbetalt bidrag och uppföljning. Enligt verksamhetsföreträdare underlättar årsplanen/ årshjulet handläggarnas arbete, på förvaltningen, samt ger förutsättningar för en likvärdig hantering för de som söker bidrag.

Enligt intervjuer har förvaltningarna prioriterat en mer användarvänlig webb i linje med de rekommendationer som lämnades vid föregående granskningsrapport. I en tjänsteskrivelse från den 12:e januari 2017 framgår bland annat att hållbarhetsnämnden beslutade att ge i uppdrag till hållbarhetsdirektören att förenkla samt förbättra den externa webben. Vi noterar att hemsidan numera är utformad utifrån en ämnesstyrd tillhörighet snarare än organisatorisk tillhörighet. Information om organisationers möjlighet att söka bidrag har en ingång och är samlad på en gemensam sida för att förenkla för informationstagaren. De sökande behöver således numera inte känna till den organisatoriska hanteringen av de olika bidragen.

I granskningen noteras även att förvaltningarna har bedrivit ett arbete under det senaste året i syfte att försöka få till ett nytt digitalt ansöknings- och redovisningssystem för samtliga bidrag inom Region Gävleborg. Enligt verksamhetsföreträdare är detta ett pågående arbete. I dagsläget finns en digital lösning som administreras av *Myndigheten för kulturanalys*. Denna digitala lösning används för utvecklingsbidrag och en rad andra kulturbidrag och stipendieansökningar och upphör 2020-12-31. Verksamhetsbidragen har inte anslutit till den digitala lösningen och avvaktar i hänseende till att den nuvarande digitala lösningen snart upphör.

Hållbarhetsnämnden

Utöver åtgärder som presenterats under rubrik *gemensamma åtgärder*, avseende inrättandet av en gemensam tjänstemannaberedning, upprättandet av årsplan, arbetet med en mer användarvänlig webb samt arbetet med att digitalisera ansöknings- och redovisningsprocessen identifieras ytterligare ett antal vidtagna åtgärder.

En rutin för verksamhetsbidrag har uppdaterats sedan föregående granskning. Av rutinen samt vid intervjuer framkommer att det sker ett årligt besök i nämnden av en utvald bidragstagare i syfte att informera om bidragens användningsområden och ge ett bidragstagarperspektiv till nämnden. Enligt nämndsordförande är detta något som uppskattas samt bidrar till en ökad förståelse för bidragens användning.

Det finns även upprättade checklistor för förvaltningens handläggare i syfte att säkerställa hanteringen av bidragsgivning.

Kultur- och kompetensnämnden

Utöver åtgärder som presenterats under rubrik *gemensamma åtgärder*, avseende inrättandet av en gemensam tjänstemannaberedning, upprättandet av årsplan, arbetet med en mer användarvänlig webb samt arbetet med att digitalisera ansöknings- och redovisningsprocessen identifieras ytterligare ett antal vidtagna åtgärder främst härrörande till utvecklingsbidrag.

Enligt intervjuer har en översyn av styrdokument genomförts sedan föregående granskning. Styrdokumentens giltighetstid har dock passerat för vissa dokument, exempelvis för de fastställda rutinerna som finns inom området. Verksamhetsföreträdare beskriver att upprättande av reviderade styrdokument är ett pågående arbete och att de under tiden förhåller sig till nuvarande styrdokument. Enligt intervjuer är en anledning till att styrdokumentet inte har uppdaterats på grund av personalomsättning.

Förändringar har skett avseende handläggningen av utvecklingsbidrag, som numera sker digitalt i sin helhet och antalet ansökningsperioder har ökat från en till två.

Vid intervjuer framkommer att tjänstepersoner inom förvaltningen, vid två tillfällen per år, informerar om processen och bidragen vid nämndsammanträden.

2.1.2. Bedömning

Vår bedömning är att hållbarhetsnämnden har vidtagit åtgärder utifrån den tidigare granskningens slutsatser och rekommendationer. Det finns en aktuell rutin för verksamhetsbidrag inom nämndens verksamhetsområde och vi ser positivt på att nämnden får ett årligt besök från en bidragsgivare som en del av uppföljningen men även för en ökad förståelse för bidragens användning. Vår bedömning är att kontrollmålet är **uppfyllt**.

Vår bedömning är att kultur- och kompetensnämnden har vidtagit åtgärder utifrån den tidigare granskningens slutsatser och rekommendationer. Vi bedömer dock att de styrdokument som finns för utvecklingsbidrag och verksamhetsbidrag behöver revideras och aktualiseras. Vi bedömer kontrollmålet som **till övervägande del uppfyllt**.

2.2. Styrdokument och rutiner

2.2.1. Iakttagelser

Hållbarhetsnämnden

Regler (övergripande)

Region Gävleborg har politiskt antagna regler för *verksamhetsbidrag till ideella idéburna organisationer inom området folkhälsa*. Reglerna antogs av den tidigare nämnden för tillväxt och regional utveckling (Landstinget Gävleborg) år 2014 och började gälla från 1 januari 2015. I reglerna framgår rubrikerna syfte, villkor, kriterier, ansökan och redovisning samt uppföljning av bidrag. Verksamhetsföreträdare beskriver att reglerna är det styrdokument som är av övergripande karaktär. Vid intervjuer beskrivs att reglerna är i behov av revidering för att överensstämma med befintliga rutiner och arbetssätt inom området. Efter föregående granskning har ett arbete påbörjats för att se över om en eventuell uppdatering av reglerna var nödvändig och ett förslag till direktiv lades fram men processen för detta har avstannat till följd av personalomsättning.

Rutin

En rutin för *verksamhetsbidrag till ideella och idéburna organisationer* fastställdes i april 2018 med giltighetsdatum till april 2020. I granskningen har verifierats att rutinen finns i regionens system Platina. Handläggare vid Folkhälsa och hållbarhet har upprättat rutinen, avdelningschef för Folkhälsa och hållbarhet har granskat rutinen före fastställande och förvaltningschef för hållbarhetsförvaltningen har fastställt rutinen.

Rutinen tydliggör regler för och processerna kring verksamhetsbidrag inom hållbarhetsförvaltningen. I rutinen beskrivs bland annat rubrikerna syfte och omfattning, ansvar och roller, villkor och kriterier för bidrag, ärendehantering, dokumentation av granskning, uppföljning samt plan för kommunikation och implementering.

Vid sidan av rutindokumentet finns ett antal upprättade mallar för det praktiska arbetet samt årsplan med beskrivningar för det planerade arbetet avseende bidragsgivning. Mallarna berör bland annat ansökan och redovisning av bidrag och checklista för redovisning av bidrag. Årsplanen redogör årets planerade aktiviteter i form av exempelvis sista ansökningsdag för bidrag eller när beslut ska tas i nämnd.

Vid utbetalning av bidragen kontrolleras bankgiro/ plusgiro på ansökan så att betalningen sker till rätt organisation. Denna kontroll genomför regionens ekonomiavdelning.

Kultur- och kompetensnämnden

Direktiv (övergripande)

Inom Kultur- och kompetensnämnden (KKN) har ett direktiv upprättats för bidragsgivning med fastställdedatum 2016-10-05 med giltighetsdatum till och med 2019-10-05. Vid intervjuer beskriver verksamhetsföreträdare att direktivet håller på att revideras, då giltighetsdatumet har löpt ut. Dokumentet är upprättat av strateg inom Kulturutveckling, granskat av biträdande regiondirektör inom KKN, slutgranskat av internrevisor samt fastställt av regiondirektör. Direktivet syftar till att tydliggöra inriktning, omfattning och organisation av kultur- och kompetensnämndens bidragsgivning.

Regler

Region Gävleborg har politiskt antagna regler för *verksamhetsbidrag till ideella idéburna organisationer* inom området kultur samt regler för *verksamhetsbidrag till studieförbund*. Reglerna är antagna av den tidigare nämnden för tillväxt och regional utveckling under 2014 och började gälla från år 2015. Av reglerna framgår beskrivande text avseende bland annat syfte, villkor och kriterier, ansökan och redovisning samt uppföljning. Det finns även regler för *verksamhetsbidrag till politiska ungdomsförbund i Gävleborgs län* daterade år 2017 med liknande innehåll. Det framgår inte om reglerna för politiska ungdomsförbund är politiskt antagna.

Region Gävleborg har politiskt antagna regler för *utvecklingsbidrag till regional kulturverksamhet* vilka beslutades år 2014 av den tidigare nämnden för tillväxt och regional utveckling och började gälla från år 2015. Av reglerna framgår dess syfte, villkor och kriterier för de som ansöker samt redovisning och uppföljning.

Rutin

I granskningen noteras att det finns rutiner för *Utvecklingsbidrag till kultur* samt *Verksamhetsstöd till organisationer och föreningar (verksamhetsbidrag)*. Rutindokumentet är upprättade av kulturstrateg inom KKN, granskad av avdelningschef vid Kulturutveckling, slutgranskad av internrevisor samt fastställd av biträdande regiondirektör inom KKN. Kultur- och kompetensnämnden har informerats om dokumentet. Rutindokumentet är antagna år 2015 med giltighetsdatum till december 2019. Vi noterar således att rutindokumentets giltighetsdatum har passerat. Enligt intervjuer pågår revidering av rutindokumentet.

Rutinerna tydliggör bland annat de regler som styr bidragsprocessen samt fördelningen av ansvar och roller. Rutinerna beskrivs enligt verksamhetsföreträdare vara i behov av uppdatering.

- Två ansökningsperioder.
- Handläggningen är digitaliserad i sin helhet via en databas med namn *Kulturdatabasen*. I granskningen noteras två formulär som involveras i den digitaliserade handläggningen, vilka avser formulär för att ansöka om utvecklingsbidrag samt formulär för att redovisa beviljat utvecklingsbidrag.

Enligt intervjuer är ett arbete med att revidera rutiner och regler pågående vid granskningstillfället.

2.2.2. Bedömning

Vår bedömning är att hållbarhetsnämnden **till övervägande del** har styrande dokument som är aktuella och ändamålsenligt utformade. Vi bedömer att de politiskt antagna reglerna med fördel kan uppdateras för att i sin helhet överensstämmer med befintlig rutin. Den befintliga rutinen för *verksamhetsbidrag till ideella och idéburna organisationer* bedöms ändamålsenligt och aktuell.

Vår bedömning är att kultur- och kompetensnämnden **i begränsad utsträckning** har styrande dokument som är aktuella och ändamålsenligt utformade. Vi bedömer att de styrande dokumenten är i behov av revidering för att anses som aktuella då bland annat giltighetsdatum har passerat.

2.3. Processer och rutiner för uppföljning av lämnade bidrag

2.3.1. Iakttagelser

Hållbarhetsnämnden

Av rutinen för *verksamhetsbidrag till ideella och idéburna organisationer* framgår plan och direktiv för ärendehantering samt uppföljning av lämnade bidrag. Under rubriken uppföljning framgår att handläggare ska behandla och följa upp hur tidigare regionbidrag använts av den aktuella organisationen, vilket sker genom granskning av den senaste verksamhetsberättelsen och av annan överenskommen redovisning. Uppföljningen sker således främst när föreningar söker nya bidrag. Vad gäller uppföljning av för året nya bidragstagare eller de som väljer att inte söka på nytt framgår inte av rutinen. I rutinen framgår att det sker stickprovsmässiga samtal med ett urval av bidragstagarna årligen vilket bekräftas vid intervjuer i granskningen. Det sker även ett årligt besök i nämnden av en utvald bidragstagare.

Uppföljningen dokumenteras och signeras på särskild blankett som inkluderas i akt då ärendet avslutas.

I rutinen framgår även att hållbarhetsnämnden äger rätt att ta in extern granskare. Vid intervjuer framkommer att verksamhetsföreträdare inte funnit något behov av att ta in externa granskare de senaste åren.

Enligt intervjuer med verksamhetsföreträdare sker en översyn av processen för uppföljning. Enligt intervjuer syftar översynen till att se om det går att tydliggöra och förenkla för sökande och handläggare genom att digitalisera ansökan samt eventuellt separera ansökan och redovisning i två olika dokument. I dagsläget är dokumentationen för ansökan och redovisning av bidrag samlad.

Kultur- och kompetensnämnden

Verksamhetsbidrag

Av rutinen för *verksamhetsstöd till organisationer och föreningar* (verksamhetsbidrag) framgår plan och direktiv för ärendehantering samt uppföljning av lämnade bidrag. I likhet med rutinen som beskrivs under föregående rubrik sker uppföljningen främst i samband med att föreningar/förbund söker nya bidrag.

I rutinen framgår att det sker stickprovsmässiga samtal med ett urval av bidragstagarna på årlig basis vilket vidimeras i granskningen.

Vid intervjuer framkommer att uppföljningen skiljer sig åt beroende på vilken typ av verksamhetsbidrag som avses:

- Vid verksamhetsbidrag för politiska ungdomsförbund sker ingen redovisning alternativt uppföljning av utbetalt bidrag. Det förekommer inte heller någon uppföljning av att uppgifter om exempelvis antal medlemmar är korrekta.
- Avseende verksamhetsbidrag för studieförbund sker månatliga utbetalningar vilka attesteras enligt tvåhandsprincipen. I övrigt sker uppföljning enligt rutinen för *verksamhetsstöd till organisationer och föreningar*. Enligt intervjuer noteras att verksamhetsföreträdare på kultur- och kompetensförvaltningen deltar vid träffar med företrädare från studieförbunden.
- Vad gäller verksamhetsbidrag till ideella idéburna organisationer sker uppföljning enligt rutinen för *verksamhetsstöd till organisationer och föreningar*.

Utvecklingsbidrag

Uppföljning av utvecklingsbidrag sker i samband med slutrekvisition. Uppföljningen sker digitalt där bidragstagaren fyller i en blankett för redovisning. När ett bidrag blir beviljat skapas blanketten för redovisning per automatik i systemet. I blanketten krävs att bidragstagaren fyller i information enligt givna instruktioner vilken sedan följs upp av handläggare inom förvaltningen.

2.3.2. Bedömning

Vår bedömning är att hållbarhetsnämnden till **övervägande del** har en fungerande process och rutiner för uppföljning av lämnade bidrag. I styrande dokument framgår processen för ärendehantering och uppföljning. Vi noterar dock att det saknas fastställda rutiner för hantering av uppföljning av organisationer som inte söker bidrag på nytt, med tanke på att uppföljningen sker i samband med ansökan av bidrag till nästkommande period.

Vår bedömning är att kultur- och kompetensnämnden **i begränsad utsträckning** har en fungerande process och rutiner för uppföljning av lämnade bidrag. I styrande dokument framgår i vissa fall processen för uppföljning. Vad gäller lämnade utvecklingsbidrag noteras en mer ändamålsenlig arbetsgång för uppföljning i förhållande till lämnade verksamhetsbidrag och i synnerhet verksamhetsbidrag för politiska ungdomsförbund där vi ser en bristande uppföljning. Vi noterar att det saknas fastställda rutiner för hantering av uppföljning av organisationer som inte söker bidrag på nytt, med tanke på att uppföljningen sker i samband med ansökan av bidrag till nästkommande period.

2.4. Efterlevnad av styrdokument

2.4.1. Iakttagelser

Hållbarhetsnämnden

I granskningen har ett antal stickprov genomförts. Ett urval av tre bidrag, beslutade år 2019 avseende år 2020, har kontrollerats för att undersöka efterlevnaden av styrdokument avseende bidragsgivning inom hållbarhetsnämndens stödform för verksamhetsbidrag.

I granskningen har vi tagit del av ansökningshandlingar för urvalet vilka uppfyller villkoren i fastställda regler för utvecklingsbidrag. Det har tagits ett politiskt beslut om beviljandet av bidraget och utbetalning har skett utan anmärkning till bidragstagarens bankgironummer/ plusgironummer. Inga avvikelser noterades.

Verksamhetsbidrag (Folkhälsa)	Ansökningshandlingar	Uppfyller villkoren som finns i styrande dokument	Politiskt beslut	Utbetalning till rätt bank-/plusgiro
1.	Ja	Ja	Ja	Ja
2.	Ja	Ja	Ja	Ja
3.	Ja	Ja	Ja	Ja

Kultur- och kompetensnämnden

Verksamhetsbidrag

Ett urval av tre verksamhetsbidrag, beslutade år 2019 avseende år 2020, har kontrollerats för att undersöka efterlevnaden av styrdokument avseende bidragsgivning inom kultur- och kompetensnämndens stödformer för verksamhetsbidrag.

I bidrag nummer ett i urvalet (se tabell) har vi tagit del av ansökningshandlingar vilka uppfyller villkoren i fastställda regler för verksamhetsbidrag. Det har tagits ett politiskt beslut om beviljandet av bidraget och utbetalning har skett utan anmärkning till bidragstagarens plusgironummer.

I granskningen framkommer att handläggningen för två av tre ansökningar inte var kompletta vid tidpunkten för granskningen. Ansökningarna med avvikelser avsåg studieförbund och verksamhetsföreträdare beskriver att bedömningsgrunderna för utbetalda bidrag till studieförbund skiljer sig i jämförelse mellan ideella idéburna organisationer och regionala politiska ungdomsförbund. Exempelvis beräknas studieförbundens bidrag på ett snitt av deras verksamhetsomfattning under de två åren för det år när de söker. Verksamhetsföreträdare beskriver fortsatt att studieförbunden har styrelsemöten i november där de tar beslut om kommande års verksamhetsplan. Därav har verksamhetsplanerna för studieförbunden begärts att skickas in i december vilket framgår av blankett för ansökan. Förvaltningen har tagit fram förslag till beslut om fördelning till kultur- och kompetensnämndens sammanträde i oktober och sedan har beslut om rambudget för bidrag skett i november. Således beräknas fördelningen av bidrag till studieförbunden samt beslut av rambudget innan studieförbunden skickar in verksamhetsplanen.

Vi noterar att verksamhetsplan för ett av studieförbunden inte fanns tillgänglig vid granskningens genomförande i mars månad, i samband med sakgranskning av rapporten framkommer att verksamhetsplanen nu inkommit.

Verksamhetsbidrag (Kultur)	Ansökningshandlingar	Uppfyller villkoren som finns i styrande dokument	Politiskt beslut	Utbetalning till rätt bank-/plusgiro
1.	Ja	Ja	Ja	Ja
2.	Ej komplett	E/T	Ja	Ja
3.	Ej komplett	E/T	Ja	Ja

Utvecklingsbidrag

Ett utvecklingsbidrag, beslutat år 2019 avseende år 2020, har kontrollerats för att undersöka efterlevnaden av styrdokument avseende bidragsgivning inom kultur- och kompetensnämndens stödform för utvecklingsbidrag.

I granskningen har vi tagit del av ansökningshandlingar vilka uppfyller villkoren i fastställda regler för utvecklingsbidrag. Det har tagits ett politiskt beslut om beviljandet av bidraget och utbetalning har skett utan anmärkning till bidragstagarens bankgironummer.

Utvecklingsbidrag	Ansökningshandlingar	Uppfyller villkoren som finns i styrande dokument	Politiskt beslut	Utbetalning till rätt bank-/plusgiro
1.	Ja	Ja	Ja	Ja

2.4.2. Bedömning

Vår bedömning baserat på genomförda stickprov är att hållbarhetsnämnden efterlever gällande styrdokument avseende bidragsgivning. Kontrollmålet bedöms således som **uppfyllt**.

Vår bedömning baserat på genomförda stickprov är att kultur- och kompetensnämnden **i begränsad utsträckning** efterlever gällande styrdokument avseende bidragsgivning. Vi noterar i granskningen att utfallet för två av tre stickprov för bidragsgivning av verksamhetsbidrag (studieförbund) inte var färdighandlagd när beslut om bidrag togs. Vi noterar att nuvarande struktur för handläggning av verksamhetsbidrag till studieförbund inte möjliggör att kompletta ansökningshandlingar finns vid tidpunkten för beslut, då studieförbunden beslutar om verksamhetsplaner tätt inpå kultur- och kompetensnämndens beslut om rambudget för bidrag till studieförbund. I granskningen noteras även ett fall där verksamhetsplan inte har inkommit inom rimlig tid.

2.5. Rutiner och riktlinjer för jävssituationer

2.5.1. Iakttagelser

I granskningen har inte noterats någon regionövergripande rutin eller riktlinje som säkerställer att jävssituationer undviks vid beslut om bidragsgivning.

Hållbarhetsnämnden

Av rutinen för *verksamhetsbidrag till ideella och idéburna organisationer* framgår en skrivelse avseende jäv. I korthet formuleras att en jävig person inte får delta i beslutet i fråga eller i förberedelserna för beslutet med hänvisning till kommunallagens regler om jäv. Vid intervjuer framkommer att jäv även beaktas på handläggarnivå. Vid en eventuell jävssituation utses en ny handläggare.

I intervju framkommer att det finns en god medvetenhet i nämnden och inom förvaltningen avseende vikten av att inte delta i beslut eller i handläggning vid jävssituation. Vid intervjuer beskrivs att det finns upparbetade arbetssätt om en jävssituation blir aktuell.

Enligt intervjuer har jävssituationer funnits vid beslut om bidragsgivning det senaste året, vid detta tillfälle avstod ledamöter från beslut enligt nämndens riktlinjer. I granskningen har även detta kontrollerats i nämndens protokoll utan anmärkning.

Kultur- och kompetensnämnden

En skrivelse i likhet med föregående rubrik finns i kultur- och kompetensnämndens rutin för *Utvecklingsbidrag till kultur* samt *Verksamhetsstöd till organisationer och föreningar (verksamhetsbidrag)*.

Verksamhetsföreträdare bedömer att nämndens företrädare och företrädare inom förvaltningen är uppdaterade i hanteringen av jäv. Vid intervjuer beskrivs att det finns upparbetade arbetsätt om en jävsituation blir aktuell.

Enligt intervjuer har jävssituationer funnits vid beslut om bidragsgivning det senaste året, vid detta tillfälle avstod ledamöter från beslut enligt nämndens riktlinjer. I granskningen har även detta kontrollerats i nämndens protokoll utan anmärkning.

2.5.2. Bedömning

Vår bedömning är att hållbarhetsnämnden har rutiner och arbetsätt som säkerställer att jävssituationer undviks vid beslut om bidragsgivning. Kontrollmålet bedöms som **uppfyllt**.

Vår bedömning är kultur- och kompetensnämnden har rutiner och arbetsätt som säkerställer att jävssituationer undviks vid beslut om bidragsgivning. Kontrollmålet bedöms som **uppfyllt**.

3. Revisionell bedömning och rekommendationer

3.1. Sammanfattande bedömning

Granskningens revisionsfråga har varit att besvara huruvida hållbarhetsnämnden och kultur- och kompetensnämnden har säkerställt att åtgärder vidtagits, med anledning av tidigare revisionsrapport, samt om nuvarande rutiner säkerställer en god intern kontroll.

- Den sammanfattande bedömningen är att hållbarhetsnämnden till **övervägande del** uppfyller revisionsfrågan.
- Den sammanfattade bedömningen är att kultur- och kompetensnämnden **i begränsad utsträckning** uppfyller revisionsfrågan.

Den sammanfattande bedömningen baseras på bedömningar av de fem i granskningen ingående revisionsfrågorna, se avsnitt 3.2.

3.2. Bedömningar mot revisionsfrågor

Nedan anges bedömning mot respektive revisionsfråga. Motivering/kommentar till respektive revisionsfråga framgår löpande i rapporten under respektive avsnitt. Tabellerna är utformade med hållbarhetsnämndens revisionella bedömning först följt av kultur- och kompetensnämndens.

Kontrollmål hållbarhetsnämnden	Revisionell bedömning
Har nämnderna fattat beslut om åtgärder utifrån den tidigare granskningens slutsatser och rekommendationer?	Uppfyllt
Är styrdokumenterna aktuella och ändamålsenligt utformade?	Till övervägande del uppfyllt
Finns en fungerande process och rutiner för uppföljning av lämnade bidrag?	Till övervägande del uppfyllt
Efterlevs gällande styrdokument avseende bidragsgivning till civilsamhället?	Uppfyllt
Finns det rutiner och riktlinjer som säkerställer att jävssituationer undviks vid beslut om bidragsgivning?	Uppfyllt

Kontrollmål kultur- och kompetensnämnden	Revisionell bedömning
Har nämnderna fattat beslut om åtgärder utifrån den tidigare granskningens slutsatser och rekommendationer?	Till övervägande del uppfyllt
Är styrdokumenterna aktuella och ändamålsenligt utformade?	I begränsad utsträckning uppfyllt

Finns en fungerande process och rutiner för uppföljning av lämnade bidrag?	I begränsad utsträckning uppfyllt
Efterlevs gällande styrdokument avseende bidragsgivning till civilsamhället?	I begränsad utsträckning uppfyllt
Finns det rutiner och riktlinjer som säkerställer att jävssituationer undviks vid beslut om bidragsgivning?	Uppfyllt

3.3. Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer till nämnderna:

- Genomför en översyn av styrdokumenterna med koppling till hantering av bidrag till civilsamhället för att säkerställa att de är lierade med varandra och aktuella.
- Stärk uppföljningsarbetet och rutinerna för uppföljning, särskilt vad gäller politiska ungdomsförbund, samt uppföljning av bidragstagare som väljer att inte söka nya bidrag.
- Kultur- och kompetensnämnden bör säkerställa att handläggningen av bidrag för studieförbund är ändamålsenlig.

2020-03-31

Karin Magnusson

Uppdragsledare

Fredrik Birkeland

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Region Gävleborg enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 20:e februari 2020. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Bilaga - Granskad dokumentation

Verksamhetsbidrag (Hållbarhetsnämnden)

- **Regler:** Regler för verksamhetsbidrag till ideella idéburna organisationer.
- **Rutin:** Verksamhetsbidrag till ideella och idéburna organisationer. Hållbarhetsnämnden Region Gävleborg.
- **Beskrivningar:** Beskrivning av arbetet med Verksamhetsbidrag till ideella idéburna organisationer, beskrivning av ärende- och meddelande till sökande ang beslutat verksamhetsbidrag.
- **Blanketter och mallar:** Ansökan om verksamhetsbidrag till kommande år samt redovisning av föregående år, checklista för redovisning av verksamhetsbidrag till ideella idéburna organisationer, redovisning av verksamhetsbidrag 2018- ideella idéburna organisationer.
- **Politiska beslut:** §138 HN 2019, §4 och §33 HN 2015.
- **Tjänsteskrivelse:** Dnr HN 2017/19, Dnr HN 2019/134
- **Årsplan:** Årsplan 2020 Verksamhetsbidrag till ideella idéburna organisationer- Folkhälsa och hållbarhet.
- **Beslutade bidrag:** Excellfil med beslutade bidrag 2017- 2020 innehållande motivering till beslut.
- **Protokoll:** Översiktlig granskning av protokoll hållbarhetsnämnden 2019 och 2020.
- **Stickprov:** Ansökningshandlingar av ett urval av bidrag beslutade år 2019 avseende år 2020, politiskt beslut samt betalningsunderlag.

Verksamhetsbidrag (Kultur- och kompetensnämnden)

- **Direktiv:** Kultur- och kompetensnämndens bidragsgivning. Region Gävleborg.
- **Regler:** Regler för verksamhetsbidrag till ideella idéburna organisationer, regler för verksamhetsbidrag till politiska ungdomsförbund, regler för verksamhetsbidrag till studieförbund.
- **Rutin:** Verksamhetsstöd till organisationer och föreningar. Region Gävleborg.
- **Blanketter och mallar:** Ansökan och redovisning verksamhetsbidrag ideella idéburna organisationer, ansökan och redovisning för verksamhetsbidrag till politiska ungdomsförbund, ansökan och redovisning för verksamhetsbidrag till studieförbund, bidragskriterier studieförbund,
- **Politiska beslut:** Protokoll TRU.N 14119, protokoll TRU.N 141218, TRU.N 14214 samt §127 och 147 KKN 2018.
- **Tjänsteskrivelse:** Dnr KKN 2018/195
- **Delegationsordning:** Delegationsordning för kultur- och kompetensnämnden
- **Årshjul:** Verksamhetsbidrags handläggning.
- **Beslutade bidrag och förslag bidrag:** Excellfil med beslutade bidrag studieförbunden 2020, förslag till fördelning av verksamhetsbidrag, förslag bidrag 2019.
- **Protokoll:** Översiktlig granskning av protokoll kultur- och kompetensnämnden 2019 och 2020.
- **Stickprov:** Ansökningshandlingar av ett urval av bidrag beslutade år 2019 avseende år 2020, politiskt beslut samt betalningsunderlag.

Utvecklingsbidrag (Kultur- och kompetensnämnden)

- **Direktiv:** *Kultur- och kompetensnämndens bidragsgivning. Region Gävleborg.*
- **Regler:** *Regler för utvecklingsbidrag till regional kulturverksamhet.*
- **Rutin:** *Utvecklingsbidrag till kultur. Region Gävleborg.*
- **Beskrivningar:** *Rekvissionsblankett utvecklingsbidrag med instruktioner.*
- **Blanketter och mallar:** *Formulär för att ansöka om utvecklingsbidrag i kulturdatan, formulär för att redovisa beviljat utvecklingsbidrag i kulturdatan, allmänna villkor för utvecklingsbidrag.*
- **Politiska beslut:** *TRU 14213.*
- **Tjänsteskrivelse:** *Dnr TRU 2014/213.*
- **Delegationsordning:** *Delegationsordning för kultur- och kompetensnämnden.*
- **Beslutade bidrag:** *Tabell kring utvecklingsbidrag.*
- **Protokoll:** *Översiktlig granskning av protokoll kultur- och kompetensnämnden 2019 och 2020.*
- **Stickprov:** *Ansökningshandlingar av ett urval av bidrag beslutade år 2019 avseende år 2020, politiskt beslut samt betalningsunderlag.*